

KLAGANDE OCH MOTPART

Skatteverket
Storföretagsregionen, Göteborgskontoret
403 32 Göteborg

MOTPART OCH KLAGANDE

██████████ ██████████

Ombud: ██████████
██████████
██████████
██████████

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten i Göteborgs dom den 19 december 2012 i mål nr 872-874-12, se bilaga A

SAKEN

Inkomsttaxering 2008-2010 (eftertaxering 2008)
Skattetillegg
Ersättning för kostnader

KAMMARRÄTTENS AVGÖRANDE

Kammarrätten avslår överklagandena.

Kammarrätten beviljar ██████████ ersättning för kostnader i kammarrätten med 200 000 kr.

Kammarrätten fastställer förvaltningsrättens sekretessbeslut och beslutar att sekretessbestämmelsen i 27 kap. 4 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) ska fortsätta att vara tillämplig på de uppgifter om enskilda personliga eller ekonomiska förhållanden som lagts fram vid kammarrättens förhandling inom stängda dörrar och inte tagits in i denna dom.

YRKANDEN M.M.

Skatteverket yrkar att kammarrätten, med ändring av förvaltningsrättens dom, i första hand fastställer omprövningsbeslutet den 30 december 2010 och i andra hand beräknar taxeringarna och skattetilläggen utifrån en tänkt fast ränta om 8 procent. Skatteverket yrkar vidare att förvaltningsrättens beslut att medge ersättning för kostnader upphävs.

██████████ anser att Skatteverkets överklagande ska avslås och yrkar för egen del att förvaltningsrättens dom ändras så att bolaget medges ersättning för kostnader där med totalt 3 832 059 kr. Därutöver yrkar bolaget ersättning med 1 643 867 kr för kostnader i kammarrätten.

Kammarrätten har på bolagets begäran hållit muntlig förhandling vid vilken ██████████ och ██████████ har hörts som vittnen.

SKÄLEN FÖR KAMMARRÄTTENS AVGÖRANDE

Vad målen gäller

██████████ har tagit upp lån på likartade villkor från sina båda huvudägare, ett utländskt och ett svenskt bolag. Skatteverket har vägrat avdrag för viss del av räntan för dessa ägarlån eftersom verket anser att den överstiger marknadsmässig ränta. Frågan om avdragsrätten för räntan till det utländska bolaget ska prövas enligt korrigeringsregeln i 14 kap. 19 § inkomstskattelagen (1999:1229), IL, medan samma fråga för räntan till det svenska bolaget i stället ska prövas enligt den generella regeln i 16 kap. 1 § IL (RÅ 2004 ref. 13 och RÅ 2010 ref. 67).

Korrigeringsregeln är den klart mer preciserade av de båda bestämmelserna och det finns skillnader i tillämpningen mellan dem. I båda fallen gäller dock den avgörande materiella frågan i praktiken om räntan på

ägarlånen överstiger marknadsmässig ränta. Kammarrätten behandlar denna fråga i ett sammanhang avseende båda låneförhållandena.

Bevisbördan

Vid tillämpning av korrigeringsregeln gäller i princip att Skatteverket har bevisbördan för att priset har satts till en nivå som överstiger det marknadsmässiga medan den skattskyldige har bevisbördan för att en sådan eventuell avvikelse från marknadspriset beror på annat än intressegemenskapen mellan bolagen.

Vid tillämpning av 16 kap. 1 § IL är huvudregeln visserligen, som förvaltningsrätten har angett och som parterna instämmer i, att den skattskyldige ska göra sannolikt sin rätt till avdrag. Denna huvudregel tar dock i första hand sikte på frågan om de grundläggande förutsättningarna för avdrag är uppfyllda, alltså att räntan är en utgift som ska hänföras som en kostnad vid taxeringen. För att uppfylla denna bevisbörda kan det i många fall vara tillräckligt att betalning och bokföring har skett (se HFD 2012 ref. 69). I dessa mål är det ostridigt att de grundläggande förutsättningarna för avdrag är uppfyllda. Frågan är i stället om de belopp som [REDACTED] betalat till sina ägare överstiger vad bolaget skulle ha betalat om räntan varit marknadsmässig.

Det finns få vägledande uttalanden om bevisbörda och beviskrav när det gäller marknadsmässighet utanför ramen för korrigeringsregeln. I vissa fall tillämpas schabloner som kan vara styrande för bevisningen i övrigt (HFD 2012 ref. 55 och RÅ82 1:45). Allmänt kan vidare sägas att det, oavsett om frågan gäller avdrag eller intäkter, är den skattskyldige som lättast kan föra bevisning om omständigheter som har inträffat i det enskilda fallet men att Skatteverket har en överblick över förhållandena i ett större antal fall än vad den skattskyldige kan ha och därmed möjlighet att föra bevisning om vad som är vanligt förekommande på marknaden i stort. Av betydelse i detta sammanhang är också att utredningsfrågorna i

målen är sammanflätade med rättsfrågor och frågor som närmast gäller betydelsen av ekonomiska axiom.

Det nu anförda leder kammarrätten till slutsatsen att i ett sammanhang som detta bör bevisbördan placeras lika oberoende av om det är frågan om en tillämpning av korrigeringsregeln på lånen till de utländska ägarna eller om tillämpningen av regeln i 16 kap. 1 § IL på lånen till de svenska ägarna. För detta talar också med betydande styrka kraven på likabehandling och rationalitet i rättstillämpningen.

En jämförelse mellan interna och externa lån

Det finns omfattande utredning av olika slag i målen. Båda parterna har dock i stor utsträckning argumenterat utifrån en jämförelse mellan ägarlånen och de lån som [REDACTED] dotterbolag [REDACTED] (Holding) har tagit upp. Jämförelsen utgår från att ägarlånen har tagits upp internt inom intressegemenskapen medan Holdings lån har tagits upp externt och därför får förutsättas ha ingåtts på marknadsmässiga villkor. Vid prövning enligt korrigeringsregeln är en sådan jämförelse enligt den s.k. marknadsprismetoden ett vanligt tillvägagångssätt och närmast att betrakta som ett förstahandsval. Om jämförbarheten mellan de olika lånen är god finns det anledning att lägga stor vikt vid denna bevisning. Om förutsättningarna skiljer sig avsevärt åt och lånen därför inte kan jämföras måste en annan metod väljas.

[REDACTED] äger samtliga aktier i Holding men bedriver inte någon annan verksamhet. Skatteverket har anført att för vissa av Holdings lån, som löper med hög ränta, är det oklart om de har lämnats av beroende parter, eftersom ett företag som kan vara närstående till Holding deltog när lånen lades upp. Dessa lån genomgick dock en s.k. syndikering, vilket innebar att en större krets av långgivare bjöds in att delta. Syndikeringen medförde att räntenivån och de övriga lånevillkoren prövades mot en vid marknad.

Det finns därför anledning att utgå ifrån att de villkor som fastställdes för dem är marknadsmässiga.

Som framgått är frågan om det finns en marknadsmässig och jämförbar transaktion alltid central vid tillämpning av korrigeringsregeln. Holding har alltså tagit upp lån på marknadsmässiga villkor. Detta leder till att det först bör prövas om Holdings lån över huvud taget kan användas som jämförelsematerial vid bedömningen av marknadsräntan för ägarlånen. Två frågor är då av särskilt intresse: Vad är det som ska jämföras? Är villkoren för de externa och de interna lånen verkligen jämförbara?

Det är kreditrisken som ska jämföras

Skatteverket gör gällande att bedömningen av marknadsräntan ska göras med beaktande av förutsättningen att [REDACTED] koncernen ska fortsätta att bedriva sin verksamhet, s.k. *going concern* eller *fortlevnadsprincipen*. I detta påstående synes ligga att risken för att ett företag ska hamna på obestånd för en kreditgivare är underordnad bedömningen av företagets förutsättningar för att generera vinst när räntan ska bestämmas. Skatteverket har också på olika sätt framhållit [REDACTED] koncernens goda avkastningsmöjligheter som ett skäl för en lägre ränta. [REDACTED] gör å sin sida gällande att ett sådant synsätt är främmande för bedömning av kreditrisk och att det endast är obeståndsperspektivet som har betydelse.

Det finns naturligtvis samband mellan ett företags förmåga att generera vinst och risken för att företaget inte i rätt tid ska kunna betala sina skulder. Höga vinster är emellertid varken kortsiktigt eller långsiktigt en garanti för att företaget ska kunna betala sina skulder eftersom vinst i princip tillhör och kan disponeras av aktieägarna. Skatteverket har inte presenterat något underlag som visar att fortlevnadsprincipen har den betydelse vid kreditgivning som myndigheten påstår. Bedömningen av hur hög marknadsräntan ska vara ska i stället – som bolaget och de sakkunniga som bolaget åberopat menar – göras med ledning av risken

för att låntagarna inte ska kunna uppfylla sina åtaganden enligt låneavtalen, den s.k. kreditrisken.

Bedömningen av kreditrisken är visserligen inte begränsad till frågan om förmånsrättsordningen och därmed till prövningen av vem som får del av bolagets tillgångar vid en eventuell konkurs. Det är också viktigt att bedöma hur stor risken är för att låntagaren ska hamna på obestånd. Denna risk torde dock vara så gott som densamma för [REDACTED] som för dess helägda dotterbolag Holding och har därför inte avgörande betydelse för jämförelsen mellan Holdings externa och [REDACTED] interna lån. Det är också av detta skäl som det i princip saknar betydelse för bedömningen att [REDACTED]s ägare är oförhindrade att avyttra aktierna i [REDACTED] när de själva vill.

Villkoren för de externa och de interna lånen

Holding har tagit upp flera banklån (s.k. seniora lån) om sammanlagt 1 650 miljoner euro. Lånen har säkerhet genom en förstahandspant i alla tillgångarna inklusive kassaflödet. Lånen har också enligt avtal bästa förmånsrätt vid obestånd. Löptiden för lånen är mellan sju och nio år. Räntan, som ska betalas löpande, baseras på den riskfria rörliga räntan Euribor eller Libor och har därutöver ett fast tillägg som enligt Skatteverket ligger mellan 1,75 procent och 3,75 procent för de olika lånen, beroende på risknivå.

Därutöver har Holding tagit upp lån från andra långivare (s.k. mezzaninelån) om 350 miljoner euro. Lånen har säkerhet i en andrahandspant, efter de seniora lånen, i tillgångarna inklusive kassaflödet. På samma sätt ger avtalen dessa lån näst högsta prioritet vid obestånd, efter de seniora lånen. Mezzaninelånen har en löptid om tio år. Räntan ska till viss del betalas löpande och till en annan del läggas till kapitalsskulden och betalas vid löptidens utgång, s.k. PIK-ränta. Den ränta som ska betalas löpande uppgår till Euribor plus 3,25 procent. För den del för vilken PIK-ränta

beräknas är tillägget till Euribor i stället 7,25 procent. Såvitt framgår i målen utgjorde den sammanlagda PIK-räntan inklusive Euribor 11,15 procent vid avtalstidpunkten. De seniora lånen och mezzaninelånen regleras i mycket omfattande låneavtal.

Ägarlånen till [REDACTED] regleras däremot i helt kortfattade avtal. Ägarlånen uppgår till 482 miljoner euro mot en fast ränta om 13,5 procent. Någon formell säkerhet finns inte, men Skatteverket gör gällande att ägarbolagens insyn och kontroll fungerar på motsvarande sätt. Enligt ägarlåneavtalen ska lånen betalas tillbaka 30 dagar efter anmodan och det finns inte någon bestämmelse som ger låntagaren rätt att behandla räntan som PIK-ränta. Bolaget gör å sin sida gällande att [REDACTED] i praktiken inte har någon möjlighet att betala vare sig ränta eller kapitalbelopp under löptiden för Holdings lån. Enligt bolagets synsätt har därför ägarlånen i praktiken en löptid om tio år plus en dag och PIK-ränta. Bolaget menar också att ägarlånen är strukturellt efterställda de seniora lånen och mezzaninelånen. Kammarrätten övergår nu till att bedöma frågan om bolaget har fog för detta synsätt och därefter till att pröva Skatteverkets invändning om ägarförhållandenas betydelse.

Kontraktuell och strukturell prioritetsordning

Prioritetsordningen för de seniora lånen och mezzaninelånen regleras i avtal som inte omfattar ägarlånen och deras långgivare. I ägarlåneavtalen finns visserligen en reglering av förmånsrätten i förhållande till bolagets övriga lån. Eftersom [REDACTED] inte har några andra lån än ägarlånen gäller dock den regleringen endast i förhållandet mellan ägarlånen. Ägarlånen är alltså inte formellt efterställda de externa lånen.

[REDACTED] gör dock gällande att ägarlånen är strukturellt efterställda genom att de externa lånen har lämnats till ett bolag längre ned i koncernstrukturen. Av utredningen i målen framgår att strukturell efterställning är en metod som kan användas vid lånefinansiering av koncerner.

Eftersom ett moderbolag inte äger själva tillgångarna i sitt dotterbolag utan endast dotterbolagets aktier har moderbolaget vid strukturell efterställning en sämre rätt till tillgångarna i dotterbolaget vid dotterbolagets konkurs än dotterbolagets borgenärer.

Holding är ett dotterbolag till [REDACTED] och den strukturella efterställning som allmänt finns i koncerner gör sig därför gällande även beträffande [REDACTED]s ägarlån. Skatteverket har inte visat att den strukturella efterställningen inte finns eller saknar betydelse i förevarande fall. Som utgångspunkt för den vidare prövningen bör därför gälla att det förhållandet att ägarlånen inte är formellt efterställda de externa lånen inte har någon avgörande betydelse, eftersom ägarlånen ändå, genom koncernstrukturen, är efterställda de externa lånen.

[REDACTED] *möjligheter att betala ränta och kapitalbelopp på ägarlånen*
De medel som [REDACTED] har lånat genom ägarlånen har bolaget tillskjutit Holding som eget kapital. Eftersom [REDACTED] inte har några andra tillgångar än aktierna i Holding krävs det att [REDACTED] antingen tar emot utdelning från Holding eller avyttrar aktier i Holding för att [REDACTED] ska kunna betala ränta eller amortering till sina långgivare.

Av Holdings avtal med de seniora långivarna och mezzaninelångivarna följer dock att Holding som huvudregel inte har rätt att göra några utbetalningar till sina ägare. De undantag från denna huvudregel som avtalen anger förutsätter att vissa villkor avseende skuldsättningsgrad eller kassaflödestäckningsgrad är uppfyllda. [REDACTED] har i målen gjort gällande att dessa villkor inte är uppfyllda. Skatteverket har inte invänt mot detta påstående och utredningen i målen ger inte vid handen att villkoren skulle vara uppfyllda. [REDACTED] har förbundit sig mot Holdings långgivare att inte avyttra aktier i Holding.

Skatteverket anför dock att avtalen inte har hindrat att värden överförts genom koncernbidrag från underkoncernen via Holding till [REDACTED]. Enligt [REDACTED] har koncernbidragen inte åtföljts av några betalningar utan endast varit "bokslutsdispositioner". Inget i utredningen visar något annat än att de koncernbidrag som lämnats verkställt genom att Holdings skuld till [REDACTED] ökat, vilket innebär att koncernbidragen inte i sig gjort det möjligt för [REDACTED] att betala ränta eller amorteringar till ägarna. Skatteverket har således inte underbyggt sitt påstående att [REDACTED] haft möjlighet att betala ränta och amortering på ägarlånen och den av bolaget redovisade uppfattningen får därför läggas till grund för bedömningen.

Av det ovan anförda följer att [REDACTED] i praktiken inte har någon möjlighet att betala vare sig ränta eller amorteringar på ägarlånen förrän efter utgången av de externa låncens löptid. [REDACTED] har alltså fog för sin invändning att ägarlånens löptid i praktiken är tio år plus en dag och att räntan i praktiken är en PIK-ränta. Detta betyder också att det förhållandet att ägarlånen har en fast ränta är en faktor som medför en något högre kreditrisk i förhållande till mezzaninelånen.

Detta medför att ägarlånen utifrån en helhetsbedömning i praktiken är väl jämförbara med den del av mezzaninelånen som löper med PIK-ränta och att ägarlånen är strukturellt efterställda dessa lån. Frågan är dock vilken betydelse ägarförhållandena har.

Ägarförhållandena

I RÅ 2010 ref. 67 gjorde HFD följande uttalande. Av central betydelse vid prissättning av lån är risken för att låntagaren inte kan fullgöra sina betalningar och det behov av säkerhet som kan finnas. För ett moderbolag som lämnar ett lån till ett dotterbolag gäller delvis andra förutsättningar än för en extern långivare. Medan moderbolaget har kontroll över dotterbolaget har den externe långivaren typiskt sett bara viss insyn. Den

externe långgivaren kan också vara osäker på moderbolagets intentioner, t.ex. vad gäller viljan att vid behov stötta dotterbolaget finansiellt och på annat sätt.

Mot den bakgrunden slog HFD fast att lån från moderbolag till dotterbolag har särdrag som påverkar kreditrisken och därmed räntan och som saknas när långgivare och låntagare är fristående från varandra. Vid lika villkor i övrigt kan därför enligt HFD den vid beskattningen godtagbara räntan inte utan vidare bestämmas till vad som skulle ha ansetts marknadsmässigt om långgivaren hade varit extern. I RÅ 2010 ref. 67 fann HFD att kreditrisken i det fallet varit lägre än om låneavtalen hade ingåtts mellan oberoende parter. Med beaktande också av de uppgifter som hade lämnats i målet om då aktuella ränteförhållanden och övriga omständigheter ansåg HFD att det saknades skäl att medge avdrag med belopp motsvarande högre låneränta än 6,5 procent.

Dessa uttalanden gjordes i ett fall som avsåg avdrag för ränta enligt 16 kap. 1 § IL medan förevarande fall även gäller tillämpning av korrigeringsregeln. Professor [REDACTED] ifrågasätter i ett rättsutlåtande i målen om det är möjligt att ta hänsyn till ägarförhållandet vid bestämmande av armlängdsmässig ränta enligt korrigeringsregeln. Han hänvisar bl.a. till att det i OECD:s riktlinjer om internprissättning anges att kostnader för s.k. *shareholder activities* inte får belasta dotterbolagen. Enligt kammarrättens mening är det dock en annan situation än den som är för handen när ett lån lämnas inom intressegemenskapen. Vid bedömning av om lånet har lämnats på armlängds avstånd ska en jämförelse göras med något rättsförhållande som ingåtts mellan sinsemellan oberoende parter. En sådan jämförelse måste för att bli rättvisande ta hänsyn till de skillnader i förutsättningarna för lånen som finns mellan jämförelseobjekten. I OECD:s riktlinjer talas i det sammanhanget om en funktionsanalys. Dessa justeringar måste också innefatta skillnader i insyn och kontroll mellan de jämförda långgivarna. I annat fall påverkas

jämförbarheten negativt och värdet av analysen kan bli lågt. Det förhållandet att den större insynen och kontrollen beror på ägandeförhållandet kan inte hindra en sådan justering. Av dessa skäl anser kammarrätten att HFD:s uttalanden i RÅ 2010 ref. 67 har betydelse även vid tillämpning av korrigeringsregeln.

De avtal som reglerar de externa lånen innehåller ett stort antal villkor som medför insyn och inflytande för de externa långivarna. Dessa villkor är inte begränsade till säkerheten i Holdings tillgångar, begränsningarna i Holdings rätt att genomföra betalningar till [REDACTED] eller inskränkingen av möjligheterna att avyttra aktierna i Holding. Villkor i avtalen medför också att koncernens verksamhet inte får ändras på avgörande sätt, att det inte är möjligt att fritt förfoga över tillgångarna och framför allt att ytterligare skuldsättning förhindras. Slutligen ger avtalen de externa långivarna en rätt till omfattande information om koncernens verksamhet.

RÅ 2010 ref. 67 avsåg ett fall där låntagaren inte hade några andra lån. I förevarande fall har [REDACTED]s dotterbolag flera avtal med utomstående långivare. Dessa har dessutom enligt avtalen en långtgående insyn i och inflytande över koncernens agerande. Enligt kammarrättens mening inskränker dessa avtal ägarnas handlingsfrihet jämfört med ett fall där koncernen saknar lån i övrigt. Inte minst innebär avtalen en kraftig inskränkning av [REDACTED]s möjligheter att betala såväl amortering som ränta på ägarlånen. De leder vidare till att den indirekta säkerhet i dotterbolagens tillgångar som följer av ägandet i det närmaste saknar värde i detta fall. Avtalen innebär också att de utomstående långivarnas situation i större utsträckning än annars är jämförbar med den som gäller för långivare inom intressegemenskapen. När det särskilt gäller säkerheten har de seniora långivarna en betydligt bättre situation, eftersom dessa lån har förstahandspant i tillgångarna, medan mezzaninelångivarna endast har en pant i andra hand. I en obeståndssituation kan dock

ägarlånggivarna inte få del av den pantsatta egendomen förrän båda dessa pantar har realiserats.

Skillnaden mellan interna och externa lån är alltså betydligt mindre i detta fall än i det fall som HFD hade att pröva. Samtidigt gäller även här att ägarbolagen har den yttersta kontrollen över besluten i [REDACTED] och dess dotterbolag och att utomstående långgivare inte kan ha någon egentlig insyn i eller kontroll över ägarbolagens intentioner, t.ex. när det gäller viljan att vid behov stötta [REDACTED] koncernen finansiellt och på annat sätt.

Skatteverket betonar härutöver särskilt att aktieägarlånen har haft en lägre risk på grund av att finansiering genom lån är skattemässigt gynnad i jämförelse med finansiering genom eget kapital. Skatteverket anger också att PIK-ränta inte innebär någon förhöjd risk för aktieägarlånen, eftersom denna medför att skulden ökar från år till år, vilket medför en motsvarande ökning av skattefordelen.

En ägare till ett bolag som väljer att låna ut kapital i stället för att tillskjuta medel till bolaget kan för de år som här är aktuella bli skattemässigt gynnad eftersom räntan får dras av medan utdelning normalt inte får det. Det gäller i en situation som den förevarande då ägaren i praktiken inte behöver ta upp ränteintäkten till beskattning. Den skattemässigt gynnade ställningen för främmande kapital leder också till att en ägare som lånar ut medel i stället för att tillskjuta kapital kommer att få en lägre skattekostnad. Även om skattekostnaden för en långivande ägare sammantaget blir lägre än för en ägare som tillskjuter kapital är Skatteverkets resonemang i detta sammanhang missvisande. För att bedöma om den ränta [REDACTED] betalar till sina ägare är marknadsmässig jämförs aktieägarlånen och andra lån som inte lämnats av ägare. Vid en sådan jämförelse saknar ägarens möjligheter att minska sin skattekostnad betydelse för bedömningen av vilken ränta han kan kräva, eftersom den

utomstående långgivaren inte är aktieägare och därmed inte har något val att göra mellan eget och främmande kapital. Den skattemässiga fördelen för lånefinansiering kan alltså enligt kammarrättens mening inte ha betydelse för jämförelsen. Den har därmed inte någon betydelse för prövningen av vad som är marknadsmässig ränta. I vart fall har Skatteverket inte visat på hur det förhållandet att den samlade skattekostnaden blir lägre när ägaren lämnar lån påverkar marknadsräntan i det fall en icke-ägare är långgivare.

Mot bakgrund av det anförda anser kammarrätten att det förhållandet att lånen till [REDACTED] har lämnats inom intressegemenskapen påverkar kreditrisken nedåt, men i klart mindre utsträckning än vad som var fallet i RÅ 2010 ref. 67.

Betydelsen av övrig utredning i målen

Det nu sagda innebär enligt kammarrättens mening att en jämförelse mellan de interna och externa lånen i [REDACTED] koncernen ger ett gott underlag för bedömningen av vad som är en marknadsmässig ränta för de interna lånen. Detta medför dock inte att annan bevisning inte bör beaktas. Den fråga som kammarrätten behandlar i detta avsnitt är om annan utredning ger ett bättre underlag för hur hög marknadsräntan ska vara och därför visar att jämförelsen med Holdings lån inte är relevant.

Skatteverket åberopar låneavtal mellan andra bolag i [REDACTED] koncernen. Även om avsikten varit att dessa lån ska kunna klara en prövning av marknadsmässigheten, utgör de inte någon direkt bevisning om den marknadsmässiga räntan, eftersom de slutits mellan olika bolag inom intressegemenskapen. Det finns också stora frågetecken när det gäller vilket underlag som funnits för prövningen av vad som var en marknadsmässig ränta. Dessa interna låneavtal har ett så lågt bevisvärde att de inte över huvud taget påverkar bedömningen av vilket värde jämförelsen mellan ägarlånen och lånen till Holding har.

Skatteverket åberopar också uttalanden om den förväntade avkastningen från företrädare för en av ägarna. Kammarrätten har ovan behandlat frågan om vilken betydelse bedömningen av framtida vinster har för räntenivån i förhållande till bedömningen av risken för obestånd. Redan det förhållandet att uttalandena inte avser kreditrisken är tillräckligt för att konstatera att ägarnas prognoser endast har marginellt bevisvärde för frågan om hur hög marknadsräntan ska vara. Skatteverket har vidare vid den muntliga förhandlingen redovisat som sin uppfattning att den ränta som gäller för ägarlånen är avsevärt högre än den ränta som kommit att tillämpas vid andra liknande företagsförvärv under motsvarande tid. Skatteverket har hävdat att liknande räntenivåer bara förekommit när s.k. riskkapitalister stått som förvärvare. Att riskfri ränta vid en tidpunkt uppgick till en viss nivå är möjligen en sådan allmänt veterlig omständighet som i princip inte behöver bevisas. Det Skatteverket påstår är emellertid något annat, nämligen att räntenivåerna i affärer som liknar den som är aktuell i förevarande mål – där räntan påverkas av risker – är markant lägre än den ränta som gäller för ägarlånen. Om detta är sant innebär det naturligtvis att ursprungssannolikheten för påståendet att den avtalade räntan är marknadsmässig är låg eller kanske till och med mycket låg. Skatteverket har emellertid inte presenterat något underlag som underbygger påståendet och detta kan därför inte påverka bedömningen.

██████████ åberopar att bolaget erhöll ett erbjudande om belåning till en högre ränta än aktieägarlånen. Eftersom detta erbjudande inte ledde till något avtal har även den bevisningen ett betydligt lägre värde än Holdings låneavtal. Det har heller inte klarlagts om det företag som lämnade erbjudandet var i intressegemenskap med ██████████. Det finns inte skäl för kammarrätten att beakta detta erbjudande vid bedömningen.

██████████ åberopar också en analys som utförts av professor ██████████
██████████ och som han kommenterat och utvecklat i vittnesförhör inför
förvaltningsrätten och kammarrätten. Analysen bygger dels på jämförel-
ser med Holdings externa upplåning, dels på en beräkning av kreditrisken
med ledning av vissa nyckeltal. Parterna argumenterar i stor omfattning
utifrån beräkningen och den utgör grundvalen för Skatteverkets andra-
handsyrkande om beräkning av taxering och skattetillägg efter en fast
ränta om 8 procent. Även om beräkningen gjorts med vedertagna
metoder, som vilar på vetenskaplig grund, är värdet enligt kammarrättens
mening begränsat. Beräkningarna har gjorts i efterhand och det finns
frågetecken när det gäller de grunddata som använts vid en av beräkning-
arna. I jämförelse med uppgifter som avser transaktioner som faktiskt
genomförts vid den tid som är aktuell har beräkningarna ett begränsat
bevisvärde i målen. ██████████s analys talar dock i viss mån för att
den avtalade räntan kan vara marknadsmässig.

Inte heller den studie som utförts av ██████████ förändrar
utredningsläget i målen i någon avgörande utsträckning.

Ägarförhållandenas inverkan på kreditrisken är avgörande i målen

Av det ovan anförda följer sammanfattningsvis följande. Kammarrätten
anser att frågan om marknadsmässig ränta kan bedömas genom en
jämförelse av kreditrisken för ██████████s aktieägarlån med kreditrisken
för Holdings externa lån. Utredningen i målen ger vid handen att avtalen
om Holdings lån innebär att ägarlånen i praktiken är efterställda Holdings
lån. Villkoren för ägarlånen i övrigt är i praktiken jämförbara med
villkoren för Holdings lån. Holdings lån är fördelade på olika risknivåer
och räntan för lånen på den högsta risknivån var vid avtalstillfället
11,15 procent. Detta skulle innebära att en marknadsmässig ränta på
ägarlånen överstiger 11,15 procent. Därtill kommer dock det förhållandet
att ägarlånen har lämnats inom intressegemenskapen, vilket påverkar

kreditrisken nedåt i viss utsträckning. Den övriga utredningen i målen förändrar inte denna bild.

Normalt kan ett marknadspris inte fastställas med exakthet. Då bör bedömningen i stället göras så att priser som ligger inom ett visst intervall anses marknadsmässiga. I detta fall kan det sägas att om utredningen inte ger stöd för annan slutsats än att räntan på aktieägarlånen bör vara högre än 11,15 procent, så bör den avtalade räntan om 13,5 procent ligga inom ramen för det intervall som ska accepteras skattemässigt.

Utredningen i målen innebär en osäkerhet i frågan om hur stor betydelse ägarförhållandena har för kreditrisken. Om dessa förhållanden har endast en liten inverkan på kreditrisken, bör marknadsräntan anses överstiga 11,15 procent. Om de har en större inverkan kan det finnas skäl för att den avtalade räntan inte ska godtas skattemässigt. Frågan är därför vilken av parterna som har bevisbördan för denna omständighet och därmed bör stå risken för att detta inte är närmare utrett i målen.

Som framhölls inledningsvis är det Skatteverket som övergripande har bevisbördan för att räntan på lånen inte är marknadsmässig, även vid tillämpning av 16 kap. 1 § IL. När det särskilt gäller frågan om ägarförhållandenas betydelse är detta en omständighet av generell karaktär, som gör sig gällande när Skatteverket ifrågasätter marknadsmässigheten av en ränta som avtalats mellan företag i intressegemenskap. Det finns visserligen skillnader i hur stor betydelse ägarförhållandena har, men betydelsen av ägarens insyn och kontroll är i grunden ett allmängiltigt förhållande. Detta talar för att Skatteverket bör ha ansvar för att bevisa hur detta förhållande påverkar marknadsräntan. Därtill kommer att den skattskyldige inte kan förutsättas ha tillgång till någon närmare information om denna påverkan. I andra fall när det gäller att yrka avdrag för en kostnad kan den skattskyldige bevara fakturor, kvitton eller andra underlag som

kan visa att avdraget är riktigt. Här ger den typen av underlag inte något stöd för den skattskyldiges talan.

Skatteverket har inte uppfyllt sin bevisbörda

Kammarrätten har ovan diskuterat betydelsen av ägarnas insyn och kontroll i [REDACTED]. Det har konstaterats att det finns skillnader mellan ägarnas insyn och kontroll i [REDACTED] och de externa långgivarnas insyn och kontroll i koncernen, men att långgivarna också genom avtal har tillförsäkrat sig rättigheter som i många avseenden jämställer dem med ägare. Det finns enligt kammarrättens mening inte något belägg för att de skillnader som finns skulle ha ett sådant värde att de mer än i begränsad utsträckning skulle påverka räntan. Sammantaget gäller alltså att Skatteverket inte har gjort sannolikt att räntan på ägarlånen ska vara lägre än 11,15 procent. Skatteverket har då heller inte gjort sannolikt att den marknadsmässiga räntan understiger den avtalade räntan på ägarlånen. Skatteverkets överklagande ska avslås när det gäller inkomsttaxeringarna 2009 och 2010.

Eftertaxering och skattetillägg

Av det ovan anförda följer att det inte klart framgår att Mölnlycke har lämnat oriktig uppgift till ledning för sina taxeringar. Beslut om eftertaxering och om skattetillägg kan därför inte fattas. Skatteverkets överklagande när det gäller de båda inkomsttaxeringarna 2008 och när det gäller skattetillägg ska alltså också avslås.

Ersättning för kostnader

Det finns inte skäl att ändra vad förvaltningsrätten har beslutat om ersättning för kostnader där. Såväl [REDACTED]s som Skatteverkets överklagande i denna del ska därför avslås. Eftersom bolaget får bifall till sin talan har bolaget rätt till ersättning för kostnader även i kammarrätten. Denna ersättning bör skäligen bestämmas till av Skatteverket vitsordade 200 000 kr.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga B (formulär 3).

